

**Situația social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-iunie 2020**
(informație succintă)

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-iunie 2020.....	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	4
4. Sănătatea.....	5
5. Turism	6
6. Infrațțiuni	8
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate.....	10
10. Construcții	11
11. Transporturi.....	12
12. Precizări metodologice.....	13

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-iunie 2020

Situația demografică în ianuarie-iunie 2020 a fost determinată de o creștere a nivelului natalității și mortalității, respectiv cu 1,1 la sută și 5,1 la sută, dar la nivelul nupțialității și divorțialității a fost înregistrată o descreștere cu 34,1 la sută și 25,6 la sută respectiv.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul II 2020 a fost de 9297,4 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 8,5%, și depășind media pe țară cu 18,5%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-iunie 2020, a fost în scădere cu 8,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 5432,7 mil. lei, micșorându-se cu 9,7% față de ianuarie-iunie 2019. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 70,6%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-iunie 2020 a însumat 946,4 mil. tone-km, cu 4,1% mai puțin decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 2487,1 mii tone, micșorându-se cu 3,1% comparativ cu ianuarie-iunie 2019

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 14,4 mil., micșorându-se cu 50,1% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-iunie 2020

	Ianuarie-iunie 2020	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-iunie 2019
Născuți-vii, persoane,	4 436	101,1
Decedați, persoane	3 479	105,1
Numărul căsătoriilor	1 352	65,9
Numărul divorțurilor	977	74,4
Câștigul salarial mediu lunar, lei	9 297,4 ¹	108,5 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	11 134,0	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	5 432,7	90,3
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	946,4	95,9
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	2 487,1	96,9
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	408,8	46,0
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mil. pasageri:	14,4	49,9

¹ Trimestrul II

² Trimestrul II 2020 în % față de trimestrul II 2019

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-iunie 2020 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2020 în % față de ianuarie-iunie 2019
	2019	2020 ¹	
Născuți-vii, persoane	4 387	4 436	101,1
Decedați, persoane	3 309	3 479	105,1
din care, copii sub 1 an	67	60	89,6
Sporul natural	1 078	957	88,8
Numărul căsătoriilor	2 052	1 352	65,9
Numărul divorțurilor	1 313	977	74,4

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2020 au fost înregistrați 4436 născuți-vii, cu 1,1 la sută mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 3479, cu 5,1% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 10,4%, fiind de 60 persoane.

În ianuarie-iunie 2020 au fost înregistrate 1352 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 34,1% în comparație cu ianuarie-iunie 2019. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 977, micșorându-se cu 25,6% față de perioada anului trecut.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	5 276	408	2 622	245	2 654	163
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	7	0	2	0	5	0
În vârsta aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	4 701	363	2 164	222	2 537	141
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	568	45	456	23	112	22

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-iunie 2020, în municipiul Chișinău au sosit 5684 persoane și au plecat 2867 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 2817 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul II 2020, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 9297,4 lei, în creștere cu 8,5% față de trimestrul II 2019 și cu 18,5% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (7849,0 lei).

În sfera bugetară în trimestrul II 2020 salariul mediu lunar a constituit 8991,0, cu 7,2% mai mult față de trimestrul II 2019, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 9361,5 lei și s-a mărit cu 8,7% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul II 2020, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul II 2019	trimestrul I 2020
Total economie	9 297,4	108,5	103,7
Agricultură, silvicultură și pescuit	5 550,8	108,3	109,5
Industria-total	8 200,4	104,2	101,9
Industria extractivă	6 205,4	100,7	107,4
Industria prelucrătoare	7 190,9	104,2	100,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	14 379,3	100,9	105,6
Distribuția apei;salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	10 346,3	89,3	93,2
Construcții	7 450,4	98,0	100,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	7 610,6	105,5	97,2
Transport și depozitare	5 887,1	81,1	84,8
Activități de cazare și alimentație publică	5 227,5	100,1	95,8
Informații și comunicații	18 826,1	155,0	104,1
Activități financiare și de asigurări	14 521,5	103,8	104,6
Tranzacții imobiliare	6 636,2	106,4	101,6
Activități profesionale, științifice și tehnice	10 457,5	104,0	102,3
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6 304,6	106,0	99,1
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	11 401,9	106,8	97,7
Învățământ	8 881,3	109,1	106,2
Sănătate și asistență socială	10 604,0	117,3	122,5
Artă, activități de recreere și de agrement	6 413,2	109,5	100,2
Alte activități de servicii	10 826,5	120,4	113,1

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-iunie 2020 se caracterizează prin micșorare a cazurilor de îmbolnăviri prin infecții intestinale, infecții virale, infecții respiratorii acute și boli infecțioase „social determinate”. În cazul celorlalte boli infecțioase se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-iunie 2020	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-iunie 2019
<i>Infecții intestinale</i>		
Infecții intestinale acute	466	33,4
inclusiv dizenterie bacteriană	1	12,5
<i>Hepatite virale</i>		
Hepatite virale – total	127	57,7
din care:		
Hepatita A	3	-
Hepatita C	4	44,4
<i>Infecții imunodirijabile</i>		
Varicela	1 278	101,7
Hepatită virală B	1	33,3
Parotidită epidemică	10	62,5
<i>Infecții respiratorii acute</i>		
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	54 068	77,5
Gripă	2 089	151,0
Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19)	5 353	-
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>		
Tuberculoza organelor respiratorii	108	58,4
Sifilis	139	70,9
Infecție gonococică	77	51,0
Pediculoză	74	92,5

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-iunie 2020 au fost frecventate de 27,7 mii turiști sau cu 75,3% mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiși în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-iunie 2020		Ianuarie-iunie 2020 în % față de ianuarie-iunie 2019	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	27 744	17 074	24,7	23,8
din care:				
Hoteluri și moteluri	21 953	15 295	25,9	23,3
Cămine pentru vizitatori	1 355	-	57,3	-
Pensiuni turistice și agroturistice	1 557	712	27,3	33,6
Structuri de întremare	1 159	2	34,1	4,8
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	1 720	1 065	12,7	26,3
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiți din România (29,8%), Ucraina (15,4%), Federația Rusă (9,8%), Italia și Turcia a câte (4,7%), S.U.A (4,5%), Germania (4,0%),

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2020		Ianuarie-iunie 2020 în % față de ianuarie-iunie 2019	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	112 971	39 994	32,5	25,9
din care:				
Hoteluri și moteluri	48 239	36 599	28,3	26,1
Cămine pentru vizitatori	35 499	-	73,7	-
Pensiuni turistice și agroturistice	2 345	1 388	22,1	21,6
Structuri de întremare	24 015	26	38,9	5,0
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	2 873	1 981	8,3	27,3
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

În ianuarie-iunie 2020 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 113,0 mii înnoptări ale turiștilor, din care 73,0 mii ale cetățenilor moldoveni (64,6% din total înnoptări) și 40,0 mii înnoptări ale nerezidenților (35,4%).

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-iunie 2020 a fost de 5,1 zile, la structuri de întremare 21,7 zile, cămine pentru vizitatori 27,2 zile, structuri de odihnă 2,7 zile, hoteluri și moteluri 3,2 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,5 zile.

În ianuarie-iunie 2020 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 31,4 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-iunie 2020, s-a cifrat la 6575, din care 97,6% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement; 2,2% în scopuri de afaceri și profesionale și 0,2% în scopuri de tratament. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 16,6 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2020	
	turiști	turiști-zile
Total	31 397	94 220
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	6 575	1 789
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	146	381
odihnă, recreere și agrement	6 418	1 294
tratament	11	114
alte scopuri	-	-
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	16 609	91 100
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	290	947
odihnă, recreere și agrement	16 009	87 001
tratament	310	3 152
alte scopuri	-	-
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	8 213	1 331

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	Ianuarie-iunie 2020	în % față de total	Ianuarie-iunie 2020	în % față de total
Total	6 575	100,0	16 609	100,0
din care:				
Austria	5	0,1	273	1,6
Bulgaria	8	0,1	2 019	12,2
Egipt	0	-	3 583	21,6
Emiratele Arabe	1	0,0	374	2,3
Federația Rusă	158	2,4	161	1,0
Franța	9	0,1	141	0,8
Germania	14	0,2	64	0,4
Grecia	7	0,1	85	0,5
Israel	9	0,1	383	2,3
Italia	23	0,4	288	1,7
Polonia	5	0,1	17	0,1
Republica Cehă	2	0,0	470	2,8
România	5 041	76,7	4 624	27,9
S.U.A.	17	0,3	19	0,1
Turcia	54	0,8	372	2,2
Ucraina	1 014	15,4	2 166	13,0
Alte țări	208	3,2	1 570	9,5

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 2,5 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2020, numărul infracțiunilor înregistrate a constituit 3291 cazuri și s-a micșorat cu 1390 cazuri, în comparație cu ianuarie-iunie 2019. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 27,2% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-iunie 2020	Ianuarie-iunie 2020 în % față de ianuarie-iunie 2019
Infracțiuni înregistrate - total	3 291	70,3
din care:		
omoruri	8	36,4
violuri	14	56,0
tâlhării	10	90,9
jafuri	99	71,2
furturi	1 234	82,7
huliganism	99	55,6
infracțiuni legate de droguri	212	82,2
vătămarea intenționată gravă	16	76,2

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-iunie 2020 au fost înregistrate 1234 cazuri, ponderea acestora în total infracțiuni înregistrate fiind de 37,5%.

Din numărul total de 3291 infracțiuni înregistrate, 605 constituie infracțiuni grave. În luna iunie anul curent pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 527 infracțiuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2020 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 156 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 11449,8 mii lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 10 persoane. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-iunie 2019 a înregistrat o creștere cu 7,6%.

7. Agricultură

Producția animală. În ianuarie-iunie 2020, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat producția de ouă cu 7,1%, a scăzut producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor cu 8,0%, iar producția de lapte a crescut cu 9,9%.

În ianuarie-iunie 2020 s-a înregistrat o scădere a sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 72,8% și al porcinelor cu 95,1%. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a micșorat cu 2,3% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 iulie 2020		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 iulie 2019	
Bovine - total	1 075	90,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	163	187,4	15,2
gospodăriile populației	912	82,5	84,8
din ele vaci – total	646	87,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	57	105,6	8,8
gospodăriile populației	589	86,0	91,2
Porcine - total	1 475	79,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	182	82,7	12,3
gospodăriile populației	1 293	78,6	87,7
Ovine și caprine - total	4 707	87,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	153	48,0	3,3
gospodăriile populației	4 554	90,1	96,7
Cabaline - total	77	81,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4	133,3	5,2
gospodăriile populației	73	80,2	94,8
Păsări - total	217 763	de 3,1 ori	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	217 763	de 3,1 ori	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-iunie 2020, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** a fost mai mică cu 11,6%, ca urmare a scăderii în industria prelucrătoare cu 13,0%, la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 4,2% și la industria extractivă cu 1,4%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-iunie 2020 față de ianuarie-iunie 2019
Industrie, total	88,4
Industria extractivă	98,6
Industria prelucrătoare	87,0
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	95,8

În ianuarie-iunie 2020, **cifra de afaceri în industrie** a fost în scădere cu 8,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-iunie 2020 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 5432,7 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o scădere cu 9,7% (în prețuri comparabile).

Investițiile în imobilizări necorporale, în ianuarie-iunie 2020, au înregistrat o descreștere de 21,3% față de ianuarie-iunie 2019. Investițiile în imobilizările corporale au însumat 5262,0 mil. lei, fiind în scădere cu 9,3% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-iunie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2019	total
Investiții în active imobilizate – total	5 432,7	90,3	100,0
Imobilizări necorporale	170,7	78,7	3,1
Imobilizări corporale	5 262,0	90,7	96,9
din care:			
clădiri rezidențiale	1 124,6	99,9	20,7
clădiri nerezidențiale	894,2	110,7	16,5
construcții inginerești	1 139,3	123,2	21,0
mașini, utilaje, instalații de transmisie	1 494,9	78,7	27,5
mijloace de transport	409,8	58,0	7,5
alte imobilizări corporale	199,2	60,5	3,7

Din total investiții realizate în ianuarie-iunie 2020, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 27,5%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-iunie 2020 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 3833,9 mil. lei, reprezentând 70,6% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-iunie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2019	total
Investiții în active imobilizate - total	5 432,7	90,3	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	171,7	38,7	3,2
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	56,9	24,0	1,0
mijloacelor proprii	3 833,9	91,8	70,6
surselor din străinătate	242,2	71,3	4,4
altor surse	1 128,0	136,9	20,8

În ianuarie-iunie 2020, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 228,6 mil. lei, ceea ce constituie 4,2% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-iunie 2020, s-au eliberat 412 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în scădere cu 4,4% față de ianuarie-iunie 2019.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-iunie 2020

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2019	total
Total	412	95,6	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	339	97,1	82,3
nerezidențiale	73	89,0	17,7

În ianuarie-iunie 2020 au fost date în exploatare 2376 locuințe (apartamente, case individuale de locuit), mai puțin cu 732 locuințe față de ianuarie-iunie 2019. Suprafața totală a locuințelor date în exploatare este de 170,3 mii m², fiind în scădere cu 17,9% față de perioada corespunzătoare a anului 2019.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-iunie 2020

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-iunie 2019
Total	2 376	170,3	82,1
apartamente	2 184	147,1	82,0
case individuale de locuit	192	23,2	82,2

11. Transporturi

În luna iunie 2020, cu transportul rutier de pasageri din mun. Chișinău au fost transportați 1,7 milioane pasageri, cu 63,5% mai puțin ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul pasagerilor, în luna de raport a constituit 43,1 milioane pasageri-km, fiind în descreștere cu 73,6% comparativ cu luna iunie 2019.

În ianuarie-iunie 2020, cu autobuze și microbuze, au fost transportați 14,5 milioane pasageri, cu 50,1% mai puțin ca în perioada similară din anul 2019, sau 56,5% din numărul total de pasageri transportați în ansamblu pe țară. Parcursul pasagerilor a constituit 408,8 milioane de pasageri-km, fiind în descreștere cu 54,0% comparativ cu ianuarie-iunie 2019.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-iunie 2020

	Iunie 2020	În % față de iunie 2019	Ianuarie- iunie 2020	În % față de ianuarie-iunie 2019
Pasageri transportați - mii. pasageri	1654,9	36,5	14469,2	49,9
Parcursul pasagerilor - mil. pasageri-km	43,1	26,4	408,8	46,0
Distanța medie de transport a unui pasager în transportul public, km	26,1	72,2	28,3	92,2

În luna iunie 2020, întreprinderile de transport rutier au transportat 0,5 milioane tone de mărfuri, cu 11,7% mai mult ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul mărfurilor, în luna de raport, a constituit 159,0 milioane tone-km, fiind în descreștere cu 2,2% comparativ cu luna iunie 2019.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport

	Iunie 2020	În % față de iunie 2019	Ianuarie- iunie 2020	În % față de ianuarie-iunie 2019
Mărfuri transportate - mii tone	479,0	111,7	2 487,1	96,9
Parcursul mărfurilor - mil.tone-km	159,0	97,8	946,4	95,5
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderi de transport, km	331,9	87,6	380,5	98,9

În ianuarie-iunie 2020 întreprinderile de transport rutier¹ au transportat 2487,1 mii tone de mărfuri, cu 3,1% mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul precedent, sau 45,3% din volumul total de mărfuri transportate în ansamblu pe țară.

Parcursul mărfurilor a totalizat 946,4 mil. tone-km, cu 4,1% mai puțin față de perioada analizată a anului precedent.

12. Precizări metodologice

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrapecțiuni înregistrate – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.